

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

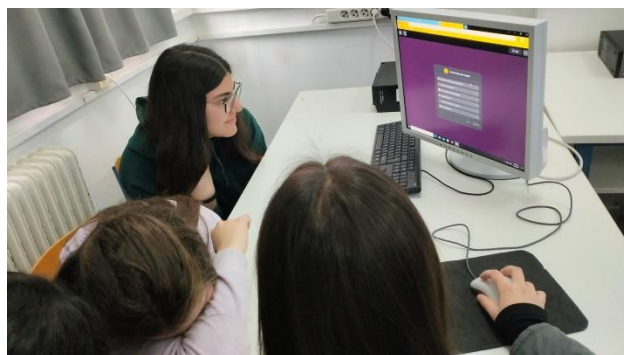
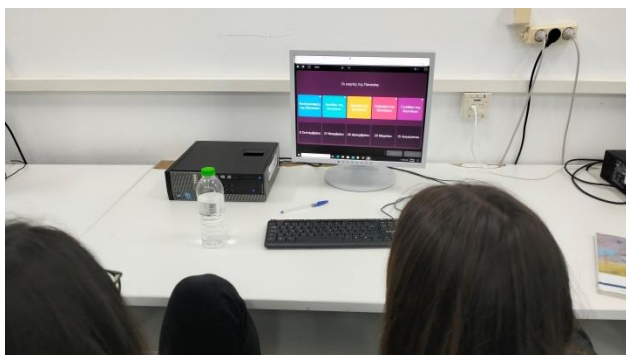
Φύλλο Εργασίας - Οι γιορτές της Παναγίας - Α' ΓΕΛ - 2 διδακτικές ώρες

1^η Ομάδα

1^η Διδακτική ώρα

α) Οι γιορτές της Παναγίας

1. Να αντιστοιχίσετε την γιορτή με την ημερομηνία εορτασμού της Θεοτόκου στο [Κουίζ](#)

β) Οι ακολουθίες προς τιμήν της Θεοτόκου

1. Με ποιους τρόπους εκδηλώνεται ο σεβασμός, η αγάπη και η τιμή των χριστιανών στο πρόσωπο της Παναγίας; (Συμβουλευέψου τη σελ. 5 του σχολικού βιβλίου στο [σύνδεσμο](#)).

Η Παναγία την οποία η χριστιανική παράδοση θέλει να ανέρχεται σώματι και ψυχή στους ουρανούς, βρίσκεται κοντά στον Θεό Πατέρα και τον κατά συνθήκη γιό της Ιησού Χριστό ώστε να μεσιτεύει και να τους παρακαλεί να βοηθούν τους ανθρώπους στις δύσκολες περιστάσεις.

Προς την Παναγία στρέφονται οι περισσότεροι Έλληνες χριστιανοί όταν βρίσκονται αντιμέτωποι με καταστάσεις οι οποίες δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστούν με φυσικό τρόπο.

«Παναγία μου» «Μεγάλη η χάρη σου» είναι οι κραυγές της απόγνωσης όταν τα ανθρώπινα μέσα αδυνατούν να δώσουν λύση σε ανθρώπινα προβλήματα.

2. Ποιο ιστορικό γεγονός στάθηκε αφορμή για να γραφτεί ο [Ακάθιστος Ύμνος](#); Ποιος είναι ο δημιουργός του;

Το 626, ενώ ο Αυτοκράτορας Ηράκλειος απουσίαζε σε εκστρατεία του βυζαντινού στρατού κατά των Περσών, η Κωνσταντινούπολη πολιορκήθηκε ξαφνικά από τους Αβάρους. Γνωρίζοντας την απουσία του στρατού, οι Άβαροι απέρριψαν κάθε πρόταση εκεχειρίας και στις 6 Αυγούστου κατέλαβαν την Παναγία των Βλαχερνών. Σε συνεργασία με τους Πέρσες, τη νύχτα της 7^{ης} προς 8^η Αυγούστου ετοιμάζονταν για την τελική επίθεση, ενώ ο Πατριάρχης Σέργιος περιέτρεχε τα τείχη της Πόλης με την εικόνα της Παναγίας της Βλαχερνίτισσας και ενθάρρυνε το λαό στην αντίσταση. Τη νύχτα εκείνη, φοβερός ανεμοστρόβιλος, που αποδόθηκε σε θεϊκή βοήθεια, δημιούργησε τρικυμία και κατέστρεψε τον εχθρικό στόλο, ενώ αντεπίθεση των αμυνόμενων προξένησε τεράστιες απώλειες στους Αβάρους και τους Πέρσες, οι οποίοι αναγκάστηκαν να λύσουν την πολιορκία και να αποχωρήσουν άπρακτοι. Στις 8 Αυγούστου, η Πόλη είχε σωθεί από τη μεγαλύτερη ως τότε απειλή της ιστορίας της. Ο λαός, θέλοντας να πανηγυρίσει τη σωτηρία του, την οποία απέδωσε σε συνδρομή της Θεοτόκου, συγκεντρώθηκε στο Ναό της Παναγίας των Βλαχερνών. Τότε, κατά την παράδοση, όρθιο το πλήθος έψαλε τον από τότε λεγόμενο «Ακάθιστο Ύμνο» στην Παναγία, αποδίδοντας τα «νικητήρια» και την ευγνωμοσύνη του «τῆ ὑπερμάχῳ στρατηγῶ».

Κατά την επικρατέστερη άποψη, δεν ήταν δυνατό να συνετέθη ο ύμνος σε μία νύκτα. Άρα, μάλλον είχε συντεθεί νωρίτερα και μάλιστα θεωρείται ότι ψαλλόταν στο συγκεκριμένο ναό στην αγρυπνία της 15ης Αυγούστου κάθε έτους. Απλώς, εκείνη την ημέρα ο ύμνος εψάλη «όρθοστάδην», ενώ αντικαταστάθηκε το ως τότε προοίμιο («Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς λαβὼν ἐν γνώσει») με το ως σήμερα χρησιμοποιούμενο «Τῆ ὑπερμάχῳ στρατηγῶ τὰ νικητήρια», το οποίο έδωσε τον δοξολογικό και εγκωμιαστικό τόνο στον ως τότε διηγηματικό και δογματικό ύμνο.

«Τῆ ὑπερμάχῳ στρατηγῶ τὰ νικητήρια,
ὡς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν εὐχαριστήρια,
ἀναγράφω σοι ἡ Πόλις σου Θεοτόκε.
Ἄλλ' ὡς ἔχουσα τὸ κράτος ἀπροσμάχητον,
ἐκ παντοίων με κινδύνων ἐλευθέρωσον,
ἵνα κράζω σοι· Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε».

γ) Η θέση της Θεοτόκου στο σχέδιο της θείας οικονομίας

3. Να συμπληρώσετε τα κενά με τις κατάλληλες λέξεις από τον παρακάτω κατάλογο. Σε κάθε κενό αντιστοιχεί μια λέξη.

(μεσότητα / αγιότητα / συνεργασία / ανθρώπινο / μητέρα)

Ο Θεός για τη σάρκωσή του ζήτησε την ανθρώπινη συνεργασία. Η Θεοτόκος σ' αυτό το γεγονός, εκπροσωπεί το ανθρώπινο γένος. Γι' αυτό και μετά από την Κοίμησή της παραμένει μεσότητα μεταξύ Θεού και ανθρώπων. Ο όρος «Παναγία» εκφράζει την πλήρη αγιότητα της Θεοτόκου, γιατί είναι η μητέρα του Θεού.

2^η Διδακτική ώρα

δ) Δογματικές διαφορές Ορθόδοξης και Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας

1. Αναζητήστε μια εικόνα βυζαντινής και μιας αναγεννησιακής τεχνοτροπίας σχετικά με το **Γενέσιο** της Θεοτόκου, ανεβάστε την στο [έγγραφο](#) και και σχολιάστε τις διαφορές.

A. Βυζαντινής τεχνοτροπίας

B. Δυτικής τεχνοτροπίας, Giotto

Οι ομοιότητες στις δύο εικόνες είναι ότι η μητέρα της Θεοτόκου περιβάλλεται από γυναίκες που την βοηθούν μετά τη γέννα και της φέρνουν φαγητό. Δείχνουν και οι δύο εικόνες σκηνές από τη περιποίηση που χρειάζεται ένα μωρό.

Στη βυζαντινή εικόνα η Μαρία φοράει ρούχα, της ετοιμάζουν το μπάνιο και την κοιμίζουν.

Στη δυτική εικόνα είναι τυλιγμένη με πάνινες λωρίδες. Την δίνουν στην αγκαλιά της μητέρας της και την ταΐζουν.

Διαφορά είναι ότι στη βυζαντινή εικόνα παρευρίσκεται και ο Ιωακείμ, ο πατέρας της Μαρίας.

2. Ποιες δογματικές διαφορές έχουν η ορθόδοξη και η ρωμαιοκαθολική εκκλησία **όσον αφορά το γενέσιον της θεοτόκου;** (Συμβουλευτείτε το [σχολικό βιβλίο σας στη σελ. 6](#)).

Η ορθόδοξη παράδοση μας διδάσκει ότι η Παναγία γεννήθηκε από γονείς της, τον Ιωακείμ και την Άννα φυσιολογικά. Γεννήθηκε με το προπατορικό αμάρτημα και απαλλάχθηκε κατά τον Ευαγγελισμό.

Η Καθολική Εκκλησία πιστεύει ότι η Μαρία συνελήφθη από τους γονείς της Ιωακείμ και Άννα άσπιλη, αναμάρτητη, χωρίς να της μεταδοθεί το προπατορικό αμάρτημα. Η διδασκαλία αυτή περι

της “ασπίλου συλλήψεως” δεν στηρίζεται πουθενά, ούτε στην Αγία Γραφή, ούτε στην διδασκαλία των Πατέρων της Εκκλησίας. Το δόγμα αυτό διετύπωσε ο Πάπας Πίος ο 9^{ος} το 1854.

β) Οι Παναγίες του κόσμου

3. Πηγαίνετε στον σύνδεσμο του [Φωτόδεντρου](https://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/4870) <https://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/4870> Η Παναγία με τον Χριστό στην δυτική τέχνη (συλλογή εικόνων). Δείτε τις εικόνες και σημειώστε τι παρατηρείτε;

Η Παναγία εικονίζεται με διαφορετικά πρόσωπα και διαφορετικά ρούχα. Θυμίζει γυναίκα μιας άλλης εποχής και δεν μοιάζει με τη μορφή στις βυζαντινές εικόνες που τη δείχνει σοβαρή και με τα ίδια χρώματα στα ρούχα. Ο Ιησούς είναι άλλοτε γυμνός στην αγκαλιά της και άλλοτε ντυμένος.

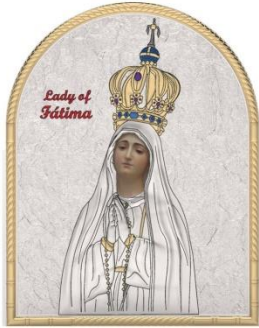
4. Αναζητήστε στο διαδίκτυο σημαντικά [προσκυνήματα για την Παναγία σε διάφορα μέρη του κόσμου](#) και αναφέρετε μερικά. (π.χ. Γαλλία, Πορτογαλία, Μεξικό).

Η Παναγία της Γουαδελούπης

Από τις πιο διάσημες θαυματουργές εμφανίσεις της Παναγίας είναι εκείνη στη Γουαδελούπη του Μεξικού. Σύμφωνα με την παράδοση, στα 1513 η Παναγία εμφανίστηκε σε έναν Ινδιάνο σε αυτή την πόλη που βρίσκεται στα βόρεια της πόλης του Μεξικού. Οι Ινδιάνοι κάτοικοι της πόλης λάτρεψαν την Παναγία και την ανακήρυξαν βασίλισσά τους, χτίζοντας στο σημείο του θαύματος ένα ναό, ο οποίος τιμάται στο όνομά της. Σήμερα, η Παναγία της Γουαδελούπης αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα θρησκευτικά προσκυνήματα της κεντρικής και Λατινικής Αμερικής στο οποίο συρρέουν κάθε χρόνο χιλιάδες άνθρωποι για να τιμήσουν τη Μητέρα του Ιησού. Η Παναγία της Γουαδελούπης γιορτάζει στις 12 Δεκεμβρίου, οπότε οι πιστοί – και κυρίως οι Ινδιάνοι – προσέρχονται με παραδοσιακά ρούχα στην εκκλησία, όπως επιτάσσει το έθιμο.

Η Παναγία της Φάτιμα

Η Παναγία στη Φάτιμα της Πορτογαλίας είναι από τα πιο γνωστά προσκυνήματα της Παρθένου στην Ευρώπη κυρίως λόγω των προφητειών που σχετίζονται με το «θαύμα του ήλιου». Η εμφάνιση της Παρθένου Μαρίας για έξι φορές σε τρία παιδιά της περιοχής από τις **13 Μαΐου 1917** έκανε τη **Φάτιμα** από τους σημαντικότερους τόπους για τους Καθολικούς. Η Παναγία εμφανίστηκε επανειλημμένα στην **Λουτσία ντε Ζεζούς ντος Σάντος**, η οποία αργότερα έγινε μοναχή με το όνομα Λουτσία και σε δύο νεότερα ξαδέρφια της, σύμφωνα βέβαια με τις μαρτυρίες των ίδιων, και σε μια από τις τελευταίες της επισκέψεις τούς είπε, μεταξύ άλλων, να προσελκύσουν τον κόσμο στο Θεό και την προσευχή και να τιμούν την παρουσία της στην περιοχή της Φατίμα.

5. Γιατί νομίζετε ότι η Παναγία είναι τόσο αγαπητή; (Συμβουλευτείτε το [σχολικό βιβλίο σας στη σελ. 5](#)).

Οι χριστιανοί όλων των δογμάτων σέβονται και τιμούν την Παναγία σαν μητέρα, σαν γυναίκα και σαν αγία. Αισθάνονται την παρουσία και τη βοήθεια της Θεοτόκου στη ζωή τους. Την επικαλούνται πολύ συχνά γιατί η μορφή της αποπνέει μητρική στοργή και φροντίδα και αποτελεί καταφύγιο και ελπίδα για τους πιστούς.

Αξιολόγηση

Πηγές

- [Σχολικό Βιβλίο Α Λυκείου](#) σελ 5 (σελ 90-95 του βιβλίου)
- Έγγραφο [Google docs](#)
- [Quizizz](#)
- [Ακάθιστος ύμνος](#)
- Φωτόδεντρο [Η Παναγία με τον Χριστό \(ανατολική τεχνοτροπία\)](#)
- Φωτόδεντρο [Η Παναγία με τον Χριστό \(δυτική τεχνοτροπία\)](#)
- [Οι Παναγίες του κόσμου](#)
- [Τῆ ὑπερμάχῳ στρατηγῶ τὰ νικητήρια – Κοντάκιο Ακαθίστου Ὕμνου](#)
- Ειρήνη Παππά <https://youtu.be/IYrLxM5ABDQ>
- [Οι διαφορές Ορθόδοξης- Καθολικής Εκκλησίας](#)
- [Οι βασικές διαφορές μεταξύ Χριστιανών Ορθοδόξων και Καθολικών](#) Νο 6, 7
- [Το Γενέσιον της Θεοτόκου](#)
- 13. [The Nativity of Virgin Mary](#)
- [Η γέννηση της Θεοτόκου \(συλλογή εικόνων\)](#)
- [Η γέννηση της Θεοτόκου \(συλλογή εικόνων\)](#)

Φύλλο Εργασίας - Δ.Ε.3.2 Οι γιορτές της Παναγίας

Α' Γενικού Λυκείου - 2 διδακτικές ώρες

2^η Ομάδα

1^η Διδακτική ώρα

α) Οι γιορτές της Παναγίας

1. Να αντιστοιχίσετε την γιορτή με την ημερομηνία εορτασμού της Θεοτόκου στο [Quizizz](https://www.quizizz.com).

β) Η θέση της Θεοτόκου στο σχέδιο της θείας οικονομίας

2. Να συμπληρώσετε τα κενά με τις κατάλληλες λέξεις από τον παρακάτω κατάλογο. Σε κάθε κενό αντιστοιχεί μια λέξη.

(μεσότητα / αγιότητα / συνεργασία / ανθρώπινο / μητέρα)

Ο Θεός για τη σάρκωσή του ζήτησε την ανθρώπινη συνεργασία. Η Θεοτόκος σ' αυτό το γεγονός, εκπροσωπεί το ανθρώπινο γένος. Γι' αυτό και μετά από την Κοίμησή της παραμένει μεσότητα μεταξύ Θεού και ανθρώπων. Ο όρος «Παναγία» εκφράζει την πλήρη αγιότητα της Θεοτόκου, γιατί είναι η μητέρα του Θεού.

3. Τι αφορά το σχέδιο της **θείας οικονομίας** και ποια η συμβολή της Θεοτόκου στην πραγματοποίησή του; Διαβάστε σχετικά στο [σύνδεσμο](#) στις σελίδες 5-6 του βιβλίου σας.

Στο απολυτικό του Ευαγγελισμού τονίζεται ότι το γεγονός αυτό αποτελεί τη «φάνερωση του μυστηρίου που υπήρχε πριν από αιώνες». Αρχίζει, επομένως, η πραγματοποίηση του σχεδίου που είχε αναγγείλει ο Θεός αμέσως μετά την πτώση των πρωτοπλάστων: ότι ο Υιός του Θεού θα γίνει άνθρωπος, ώστε με το Πάθος και την Ανάστασή του να σώσει τον άνθρωπο και να τον οδηγήσει πάλι στον Παράδεισο. Είναι φανερό ότι, χωρίς τη συμβολή της Θεοτόκου, το σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία του ανθρώπου θα ήταν αδύνατο να πραγματοποιηθεί. Ο Θεός για να σαρκωθεί ζήτησε την ανθρώπινη συνεργασία. Και η Θεοτόκος, εκπροσωπώντας το ανθρώπινο γένος, είπε το μεγάλο «ναι». Γι' αυτό και οι πιστοί θεωρούν ότι η Παναγία, ακόμη και κατά το γεγονός της Κοίμησής της, παραμένει πάντοτε η «γέφυρα» και η μεσίτρια μεταξύ Θεού και ανθρώπων.

γ) Αιρέσεις σχετικά με τη Θεοτόκο

4. *Γιατί ο Νεστοριανισμός ήταν πρόκληση για την ορθόδοξη θεολογία; Διαβάστε σχετικά στο [σύνδεσμο](#)*

Η χριστολογική αίρεση (Νεστοριανισμός) είχε σοβαρή επίπτωση στον τρόπο θεώρησης του προσώπου της Παναγίας στο χώρο της Εκκλησίας, πράγμα που σήμαινε ότι έπρεπε ν' αλλάξει η στάση των πιστών ως προς την απόδοση τιμών στη μητέρα του Χριστού. Ο Νεστόριος υποστήριζε ότι η Παναγία γέννησε έναν κοινό, απλό άνθρωπο και όχι τον θεϊκό. Στον άνθρωπο αυτόν ήλθε και εγκαταστάθηκε ο Λόγος. Για το Νεστόριο ο Ιησούς Χριστός υπήρξε ως δύο πρόσωπα, ο άνθρωπος Ιησούς και ο θεϊκός Γιος του Θεού ή Λόγος, και όχι ως ενιαίο πρόσωπο, ως Θεάνθρωπος. Γι' αυτό το λόγο απέρριπτε τον όρο «Θεοτόκος» (που σημαίνει «η τεκούσα τον Θεό» ή «η μητέρα του Θεού») ως τίτλο της Παρθένου Μαρίας και χρησιμοποιούσε αντ' αυτής τον τίτλο «Χριστοτόκος» (που σημαίνει «η τεκούσα τον Χριστό» ή «η μητέρα του Χριστού»). Με την κακοδοξία του ο Νεστόριος παραχάραξε το νόημα της λέξης Χριστοτόκος, γιατί αυτή η λέξη εκφράζει το ορθόδοξο δόγμα: Χριστός είναι ο σαρκωμένος Λόγος και επομένως η Μαρία γέννησε τον Χριστό, τον Θεάνθρωπο, και σωστά ονομάζεται Χριστοτόκος και Θεοτόκος.

2^η Διδακτική ώρα

δ) Δογματικές διαφορές Ορθόδοξης και Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας

1. *Ποιες δογματικές διαφορές έχουν η Ορθόδοξη και η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία όσο αφορά το **θάνατο** (κοίμηση/μετάσταση) της Θεοτόκου;*

Η ορθόδοξη παράδοση μας διδάσκει ότι ο θάνατός της Θεοτόκου συνέβη πραγματικά, σε αντίθεση με την αντίληψη του Ρωμαιοκαθολικισμού.

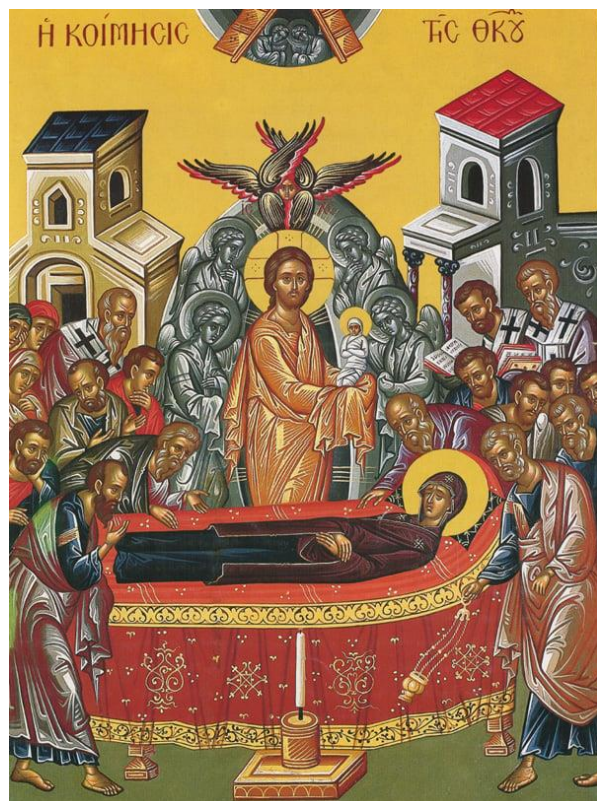
Σύμφωνα με την ορθόδοξη παράδοση

Η Ορθόδοξη Εκκλησία κάνει λόγο πρώτα για Κοίμηση της Θεοτόκου, δηλαδή πραγματικό θάνατο (χωρισμό ψυχής και σώματος) και στη συνέχεια για μετάσταση της Θεοτόκου, δηλαδή ανάσταση (ένωση ψυχής και σώματος) και ανάληψή της κοντά στον Υιόν της. Ο θάνατός της Θεοτόκου συνέβη πραγματικά και το σώμα της Θεοτόκου «μετέστη» στον ουρανό μετά το θάνατό της, διότι

τότε ακριβώς έγινε άφθαρτο, γνώρισε δηλαδή τη δόξα που προέρχεται από το γεγονός ότι γέννησε το Θεάνθρωπο Χριστό.

Η ρωμαιοκαθολική εκκλησία πιστεύει στο δόγμα της ενσώματης ανάληψης της Θεοτόκου ότι, δηλαδή, η Παναγία δεν πέθανε, αλλά αναλήφθηκε στον ουρανό με το σώμα της.

2. Αναζητήστε μια εικόνα βυζαντινής και μια δυτικής τεχνοτροπίας σχετικά με την κοίμηση/μετάσταση της Θεοτόκου (*The Assumption of the Virgin*), ανεβάστε την στο έγγραφο και σχολιάστε τις διαφορές.

Η Κοίμηση της Θεοτόκου

Assumption of the Virgin, Tiziano 1516–1518

Στις δυο εικόνες διακρίνονται οι δογματικές διαφορές της Ορθόδοξης και της Ρωμαιοκαθολικής εκκλησίας.

Στη βυζαντινή εικόνα (αριστερά) η Παναγία κείται νεκρή στο νεκροκρέβατό της και γύρω της είναι μαζεμένοι οι Απόστολοι και άλλοι Ιεράρχες, ενώ εικονίζεται ο Χριστός να παραλαμβάνει την ψυχή της με τη μορφή του μωρού που κρατάει στα χέρια Του.

Στην εικόνα δυτικής τεχνοτροπίας (δεξιά) τα σύννεφα που τα υποστηρίζουν άγγελοι συνοδεύουν την Παναγία ζωντανή (ενσώματη) στον ουρανό για να συναθήσει το Θεό.

Στην Ελλάδα, η Κοίμηση της Θεοτόκου εορτάζεται με ιδιαίτερη λαμπρότητα. ονομάζεται και «Πάσχα του Καλοκαιριού». Σε πολλά νησιά του Αιγαίου (Τήνος, Πάρος, Πάτμος) στολίζουν και περιφέρουν επιτάφιο προς τιμήν της Παναγίας ενώ σε πολλές πόλεις και χωριά διοργανώνονται παραδοσιακά πανηγύρια. Η Κοίμηση της Θεοτόκου δεν είναι ένα πένθιμο γεγονός για τον λαό, επειδή η Παναγία «μετέστη προς την ζωή».

Η γιορτή της Κοίμησης της Θεοτόκου γιορτάζεται και σε διάφορες χώρες του κόσμου, στις περισσότερες από τις οποίες ο Δεκαπενταύγουστος είναι επίσημη αργία, όπως και στην Ελλάδα. Οι προτεσταντικές ομολογίες θεωρούν την Κοίμηση της Θεοτόκου δευτερεύουσα εορτή, επειδή δεν βασίζεται σε βιβλικές αναφορές.

3. Να αντιστοιχίσετε το Απολυτίκιο με την ανάλογη εορτή. Ποιες πληροφορίες αντλούμε από το κάθε απολυτίκιο;

1. Απολυτίκιο του Γενεθλίου της Θεοτόκου
2. Απολυτίκιο των Εισοδίων της Θεοτόκου
3. Απολυτίκιο του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου
4. Απολυτίκιο της Κοιμήσεως της Θεοτόκου

A	B				
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; padding: 2px;">ΚΕΙΜΕΝΟ</th> <th style="text-align: left; padding: 2px;">ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 2px;">«Ἡ Γέννησίς σου, Θεοτόκε, χαράν ἐμήνυσε πάση τῇ οἰκουμένῃ· ἐκ σοῦ γάρ ἀνέτειλεν ὁ Ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, Χριστός ὁ Θεός ἡμῶν καί λύσας τήν κατάραν, ἔδωκε τήν εὐλογίαν καί καταργήσας τόν θάνατον, ἔδωρήσατο ἡμῖν ζωὴν τήν αἰώνιον».</td> <td style="padding: 2px;">Ἡ Γέννησή σου, Θεοτόκε, σήμανε τη χαρά σε ὅλη την οἰκουμένη. Διότι ἀπό σένα ἀνέτειλε ὁ Ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, ὁ Χριστός καὶ Θεός μας, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ ἔλυσε τὴν κατάραν, μας ἔδωσε τὴν εὐλογία καὶ ἀφού κατάργησε τὸ θάνατο μας δώρισε τὴν αἰώνια ζωή.</td> </tr> </tbody> </table>	ΚΕΙΜΕΝΟ	ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ	«Ἡ Γέννησίς σου, Θεοτόκε, χαράν ἐμήνυσε πάση τῇ οἰκουμένῃ· ἐκ σοῦ γάρ ἀνέτειλεν ὁ Ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, Χριστός ὁ Θεός ἡμῶν καί λύσας τήν κατάραν, ἔδωκε τήν εὐλογίαν καί καταργήσας τόν θάνατον, ἔδωρήσατο ἡμῖν ζωὴν τήν αἰώνιον».	Ἡ Γέννησή σου, Θεοτόκε, σήμανε τη χαρά σε ὅλη την οἰκουμένη. Διότι ἀπό σένα ἀνέτειλε ὁ Ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, ὁ Χριστός καὶ Θεός μας, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ ἔλυσε τὴν κατάραν, μας ἔδωσε τὴν εὐλογία καὶ ἀφού κατάργησε τὸ θάνατο μας δώρισε τὴν αἰώνια ζωή.	<p style="text-align: center;">1 Απολυτίκιο του Γενεθλίου της Θεοτόκου</p> <p>Στο απολυτίκιο του Γενεθλίου της Θεοτόκου τονίζεται, παράλληλα με τη γέννησή της, και ο ρόλος της ως Μητέρας του Θεού. Είναι εκείνη που θα γεννήσει το Σωτήρα του κόσμου που θα καταργήσει το θάνατο χαρίζοντας στους ανθρώπους την αιώνια ζωή.</p>
ΚΕΙΜΕΝΟ	ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ				
«Ἡ Γέννησίς σου, Θεοτόκε, χαράν ἐμήνυσε πάση τῇ οἰκουμένῃ· ἐκ σοῦ γάρ ἀνέτειλεν ὁ Ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, Χριστός ὁ Θεός ἡμῶν καί λύσας τήν κατάραν, ἔδωκε τήν εὐλογίαν καί καταργήσας τόν θάνατον, ἔδωρήσατο ἡμῖν ζωὴν τήν αἰώνιον».	Ἡ Γέννησή σου, Θεοτόκε, σήμανε τη χαρά σε ὅλη την οἰκουμένη. Διότι ἀπό σένα ἀνέτειλε ὁ Ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, ὁ Χριστός καὶ Θεός μας, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ ἔλυσε τὴν κατάραν, μας ἔδωσε τὴν εὐλογία καὶ ἀφού κατάργησε τὸ θάνατο μας δώρισε τὴν αἰώνια ζωή.				

<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="168 174 467 201">ΚΕΙΜΕΝΟ</th> <th data-bbox="467 174 760 201">ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="168 201 467 415"> <p>«Σήμερον τῆς εὐδοκίας Θεοῦ τό προοίμιον, καί τῆς τῶν ἀνθρώπων σωτηρίας ἡ προκήρυξις· ἐν Ναῶ τοῦ Θεοῦ τρανός ἡ Παρθένος δείκνυται, καί τόν Χριστόν τοῖς πᾶσι προκαταγγέλλεται. Αὐτῇ καί ἡμεῖς μεγαλοφώνως βοήσωμεν· χαίρε τῆς οἰκονομίας τοῦ Κτίστου ἡ ἐκπλήρωσις».</p> </td> <td data-bbox="467 201 760 415"> <p>Σήμερα πραγματοποιείται το προοίμιο (πρώτο στάδιο) του σχεδίου του Θεοῦ και ἡ προκήρυξη τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Ἡ Παρθένος ἐμφανίζεται με ἐπισημότητα στο ναό του Θεοῦ και διακηρύσσει ἐκ τῶν προτέρων τὸν ἐρχομὸ τοῦ Χριστοῦ. Ἀς τῆς φωνάζουμε κι εμεῖς με λαμπρὴ φωνή· χαίρε ἐσὺ που ἐκπληρώνεις τὴ θεϊκὴ εὐσπλαχνία πρὸς τοὺς ἀνθρώπους.</p> </td> </tr> </tbody> </table>	ΚΕΙΜΕΝΟ	ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ	<p>«Σήμερον τῆς εὐδοκίας Θεοῦ τό προοίμιον, καί τῆς τῶν ἀνθρώπων σωτηρίας ἡ προκήρυξις· ἐν Ναῶ τοῦ Θεοῦ τρανός ἡ Παρθένος δείκνυται, καί τόν Χριστόν τοῖς πᾶσι προκαταγγέλλεται. Αὐτῇ καί ἡμεῖς μεγαλοφώνως βοήσωμεν· χαίρε τῆς οἰκονομίας τοῦ Κτίστου ἡ ἐκπλήρωσις».</p>	<p>Σήμερα πραγματοποιείται το προοίμιο (πρώτο στάδιο) του σχεδίου του Θεοῦ και ἡ προκήρυξη τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Ἡ Παρθένος ἐμφανίζεται με ἐπισημότητα στο ναό του Θεοῦ και διακηρύσσει ἐκ τῶν προτέρων τὸν ἐρχομὸ τοῦ Χριστοῦ. Ἀς τῆς φωνάζουμε κι εμεῖς με λαμπρὴ φωνή· χαίρε ἐσὺ που ἐκπληρώνεις τὴ θεϊκὴ εὐσπλαχνία πρὸς τοὺς ἀνθρώπους.</p>	<h2 data-bbox="834 174 1453 212">2 Απολυτικό των Εισοδίων της Θεοτόκου</h2> <p data-bbox="834 243 1453 705">Στο απολυτικό των Εισοδίων της Θεοτόκου τονίζεται ότι πραγματοποιείται το πρώτο στάδιο του σχεδίου της θείας οικονομίας για τη σωτηρία του ανθρώπου. Όταν η Παναγία έγινε τριών χρόνων, σύμφωνα με την παράδοση, οι γονεὶς της, Ἰωακείμ και Ἄννα, τὴν οδήγησαν στο Ναό και τὴν παρέδωσαν στον ἀρχιερέα Ζαχαρία. Ο ἀρχιερέας τὴν οδήγησε στα Ἅγια των Ἁγίων, ὅπου δεν ἔμπαινε κανεὶς ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἴδιο, ἐπειδὴ γνώριζε ἔπειτα ἀπὸ ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ τὸ μελλοντικὸ ρόλο τῆς Μαρίας σὲν ἐνανθρώπιση τοῦ Κυρίου. Χαιρετίζουμε κι εμεῖς αὐτὴ τὴν ἀπόφασή της νὰ συνεργαστεῖ σὲν ἐφαρμογὴ τοῦ θεϊκοῦ σχεδίου.</p>
ΚΕΙΜΕΝΟ	ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ				
<p>«Σήμερον τῆς εὐδοκίας Θεοῦ τό προοίμιον, καί τῆς τῶν ἀνθρώπων σωτηρίας ἡ προκήρυξις· ἐν Ναῶ τοῦ Θεοῦ τρανός ἡ Παρθένος δείκνυται, καί τόν Χριστόν τοῖς πᾶσι προκαταγγέλλεται. Αὐτῇ καί ἡμεῖς μεγαλοφώνως βοήσωμεν· χαίρε τῆς οἰκονομίας τοῦ Κτίστου ἡ ἐκπλήρωσις».</p>	<p>Σήμερα πραγματοποιείται το προοίμιο (πρώτο στάδιο) του σχεδίου του Θεοῦ και ἡ προκήρυξη τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Ἡ Παρθένος ἐμφανίζεται με ἐπισημότητα στο ναό του Θεοῦ και διακηρύσσει ἐκ τῶν προτέρων τὸν ἐρχομὸ τοῦ Χριστοῦ. Ἀς τῆς φωνάζουμε κι εμεῖς με λαμπρὴ φωνή· χαίρε ἐσὺ που ἐκπληρώνεις τὴ θεϊκὴ εὐσπλαχνία πρὸς τοὺς ἀνθρώπους.</p>				
<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="168 798 467 825">ΚΕΙΜΕΝΟ</th> <th data-bbox="467 798 760 825">ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="168 825 467 1087"> <p>«Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τό κεφάλαιον, καί τοῦ ἀπ' αἰῶνος Μυστηρίου ἡ φανέρωσις· ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, Υἱός τῆς Παρθένου γίνετα, καί Γαβριήλ τὴν χάριν εὐαγγελίζεται. Διὸ καί ἡμεῖς σὺν αὐτῷ τῇ Θεοτόκῳ βοήσωμεν· χαίρε, Κε-χαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ».</p> </td> <td data-bbox="467 825 760 1087"> <p>Σήμερα πραγματοποιείται το κεφάλαιο τῆς σωτηρίας μας και ἡ φανέρωση τοῦ Μυστηρίου που υπήρχε πρὶν ἀπὸ αἰῶνες. Ο Υἱός τοῦ Θεοῦ γίνεται Υἱός τῆς Παρθένου και ὁ Γαβριήλ ἀναγγέλλει τὸ χαρμόσυνο μήνυμα τῆς χάριτος (τοῦ Θεοῦ). Γι' αὐτὸ κι εμεῖς μαζί του ἀς φωνάζουμε πρὸς τὴ Θεοτόκο· χαίρε, ἐσὺ που εἶσαι γεμάτη ἀπὸ τὴ θεία χάρη, ὁ Κύριος ἀς εἶναι μαζί σου.</p> </td> </tr> </tbody> </table>	ΚΕΙΜΕΝΟ	ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ	<p>«Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τό κεφάλαιον, καί τοῦ ἀπ' αἰῶνος Μυστηρίου ἡ φανέρωσις· ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, Υἱός τῆς Παρθένου γίνετα, καί Γαβριήλ τὴν χάριν εὐαγγελίζεται. Διὸ καί ἡμεῖς σὺν αὐτῷ τῇ Θεοτόκῳ βοήσωμεν· χαίρε, Κε-χαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ».</p>	<p>Σήμερα πραγματοποιείται το κεφάλαιο τῆς σωτηρίας μας και ἡ φανέρωση τοῦ Μυστηρίου που υπήρχε πρὶν ἀπὸ αἰῶνες. Ο Υἱός τοῦ Θεοῦ γίνεται Υἱός τῆς Παρθένου και ὁ Γαβριήλ ἀναγγέλλει τὸ χαρμόσυνο μήνυμα τῆς χάριτος (τοῦ Θεοῦ). Γι' αὐτὸ κι εμεῖς μαζί του ἀς φωνάζουμε πρὸς τὴ Θεοτόκο· χαίρε, ἐσὺ που εἶσαι γεμάτη ἀπὸ τὴ θεία χάρη, ὁ Κύριος ἀς εἶναι μαζί σου.</p>	<h2 data-bbox="834 798 1453 873">3 Απολυτικό του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου</h2> <p data-bbox="834 905 1453 1335">Στο απολυτικό του Ευαγγελισμού τονίζεται ὅτι ὁ ἀρχάγγελος Γαβριήλ παρουσιάζεται σὲν Παρθένο Μαρία, σὲν Ναζαρέτ και τῆς ἀνήγγειλε ὅτι θα γεννήσει τὸ Σωτῆρα τοῦ κόσμου, τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Το γεγονός αὐτὸ ἀποτελεῖ τὴ «φανέρωση τοῦ μυστηρίου που υπήρχε πρὶν ἀπὸ αἰῶνες». Ἐφαρμόζεται, δηλαδή, τὸ σχέδιο τῆς θείας οἰκονομίας που εἶχε ἀναγγείλει ὁ Θεός ἀμέσως μετὰ τὴν πτώση τῶν πρωτοπλάστων: ὅτι ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ θα γίνεῖ ἀνθρώπος ὡστε με τὸ Πάθος και τὴν Ἀνάστασή του νὰ σώσει τὸν ἀνθρώπο και νὰ τὸν οδηγήσει πάλι σὲν Παράδεισο.</p>
ΚΕΙΜΕΝΟ	ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ				
<p>«Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τό κεφάλαιον, καί τοῦ ἀπ' αἰῶνος Μυστηρίου ἡ φανέρωσις· ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, Υἱός τῆς Παρθένου γίνετα, καί Γαβριήλ τὴν χάριν εὐαγγελίζεται. Διὸ καί ἡμεῖς σὺν αὐτῷ τῇ Θεοτόκῳ βοήσωμεν· χαίρε, Κε-χαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ».</p>	<p>Σήμερα πραγματοποιείται το κεφάλαιο τῆς σωτηρίας μας και ἡ φανέρωση τοῦ Μυστηρίου που υπήρχε πρὶν ἀπὸ αἰῶνες. Ο Υἱός τοῦ Θεοῦ γίνεται Υἱός τῆς Παρθένου και ὁ Γαβριήλ ἀναγγέλλει τὸ χαρμόσυνο μήνυμα τῆς χάριτος (τοῦ Θεοῦ). Γι' αὐτὸ κι εμεῖς μαζί του ἀς φωνάζουμε πρὸς τὴ Θεοτόκο· χαίρε, ἐσὺ που εἶσαι γεμάτη ἀπὸ τὴ θεία χάρη, ὁ Κύριος ἀς εἶναι μαζί σου.</p>				
<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="168 1421 467 1449">ΚΕΙΜΕΝΟ</th> <th data-bbox="467 1421 760 1449">ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="168 1449 467 1663"> <p>«Ἐν τῇ Γεννήσει τὴν παρθενίαν ἐφύλαξας· ἐν τῇ Κοιμῆσει τὸν κόσμον οὐ κατέλιπες Θεοτόκε· μετέστης πρὸς τὴν ζωὴν, Μητὴρ ὑπάρχουσα τῆς ζωῆς, καί ταῖς πρεσβείαις ταῖς σαῖς λυτρουμένη ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς ἡμῶν».</p> </td> <td data-bbox="467 1449 760 1663"> <p>Θεοτόκε, ὅταν γέννησες τὸ Χριστὸ παρέμεινες Παρθένος και ὅταν κοιμήθηκες (ἐφυγες ἀπὸ τὴ γῆ αὐτῇ) δεν ἐγκατέλειπες τὸν κόσμο. Μεταφέρθηκες κοντὰ σὲν ζωῇ, ἐσὺ που ἴσους ἡ Μητέρα τῆς ζωῆς. Με τὶς δικές σου μεσιτείες ἀς λυτρωθῶν ὁι ψυχές μας ἀπὸ τὸ θάνατο.</p> </td> </tr> </tbody> </table>	ΚΕΙΜΕΝΟ	ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ	<p>«Ἐν τῇ Γεννήσει τὴν παρθενίαν ἐφύλαξας· ἐν τῇ Κοιμῆσει τὸν κόσμον οὐ κατέλιπες Θεοτόκε· μετέστης πρὸς τὴν ζωὴν, Μητὴρ ὑπάρχουσα τῆς ζωῆς, καί ταῖς πρεσβείαις ταῖς σαῖς λυτρουμένη ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς ἡμῶν».</p>	<p>Θεοτόκε, ὅταν γέννησες τὸ Χριστὸ παρέμεινες Παρθένος και ὅταν κοιμήθηκες (ἐφυγες ἀπὸ τὴ γῆ αὐτῇ) δεν ἐγκατέλειπες τὸν κόσμο. Μεταφέρθηκες κοντὰ σὲν ζωῇ, ἐσὺ που ἴσους ἡ Μητέρα τῆς ζωῆς. Με τὶς δικές σου μεσιτείες ἀς λυτρωθῶν ὁι ψυχές μας ἀπὸ τὸ θάνατο.</p>	<h2 data-bbox="834 1421 1453 1459">4 Απολυτικό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου</h2> <p data-bbox="834 1491 1453 1711">Στο απολυτικό τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τονίζεται ὅτι ἡ Παναγία φύλαξε τὴν παρθενία μετὰ τὴ γέννηση τοῦ Χριστοῦ και πέθανε πραγματικά. Μεταφέρθηκε μετὰ θάνατον πρὸς τὴ ζωὴ και με τὶς πρεσβείες τῆς λυτρώνει ἀπὸ τὸ θάνατο τὶς ψυχές τῶν ἀνθρώπων.</p>
ΚΕΙΜΕΝΟ	ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ				
<p>«Ἐν τῇ Γεννήσει τὴν παρθενίαν ἐφύλαξας· ἐν τῇ Κοιμῆσει τὸν κόσμον οὐ κατέλιπες Θεοτόκε· μετέστης πρὸς τὴν ζωὴν, Μητὴρ ὑπάρχουσα τῆς ζωῆς, καί ταῖς πρεσβείαις ταῖς σαῖς λυτρουμένη ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς ἡμῶν».</p>	<p>Θεοτόκε, ὅταν γέννησες τὸ Χριστὸ παρέμεινες Παρθένος και ὅταν κοιμήθηκες (ἐφυγες ἀπὸ τὴ γῆ αὐτῇ) δεν ἐγκατέλειπες τὸν κόσμο. Μεταφέρθηκες κοντὰ σὲν ζωῇ, ἐσὺ που ἴσους ἡ Μητέρα τῆς ζωῆς. Με τὶς δικές σου μεσιτείες ἀς λυτρωθῶν ὁι ψυχές μας ἀπὸ τὸ θάνατο.</p>				

Φύλλο Εργασίας - Δ.Ε.3.2 Οι γιορτές της Παναγίας

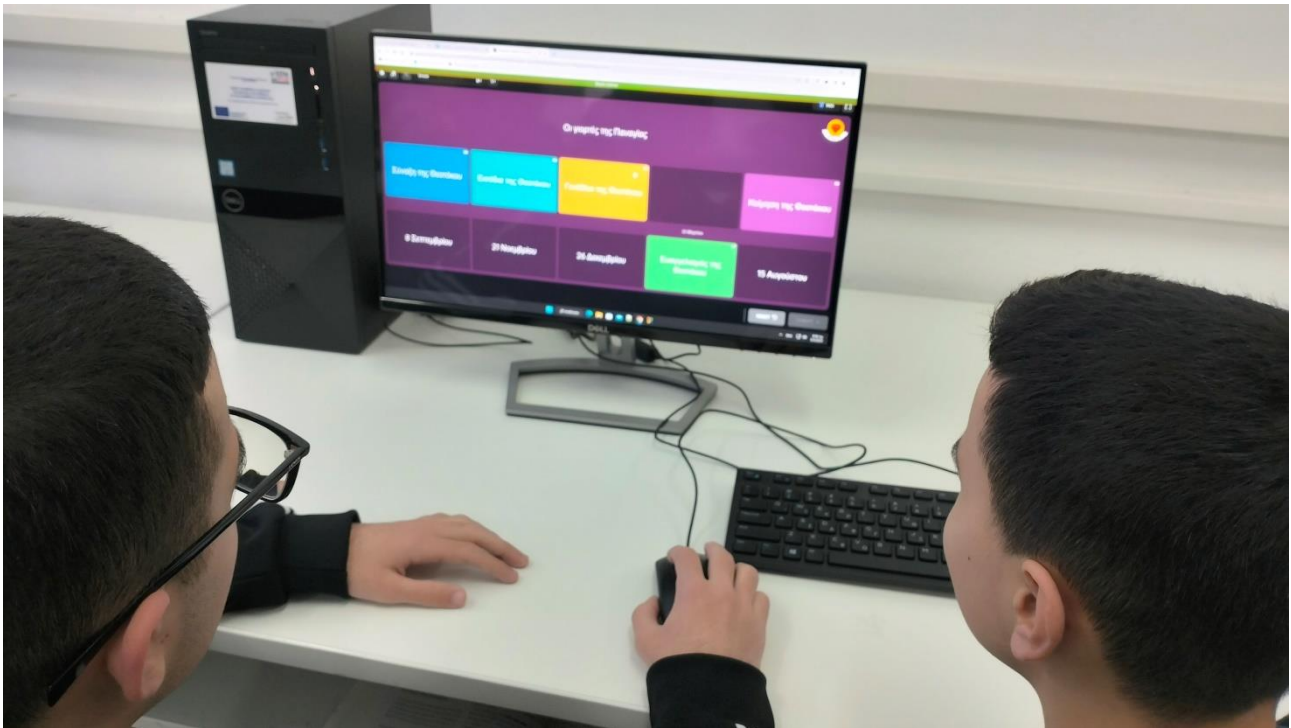
Α' Γενικού Λυκείου - 2 διδακτικές ώρες

3^η Ομάδα

1^η Διδακτική ώρα

α) Οι γιορτές της Παναγίας

1. Να αντιστοιχίσετε την γιορτή με την ημερομηνία εορτασμού της Θεοτόκου στο [Quiz](#).

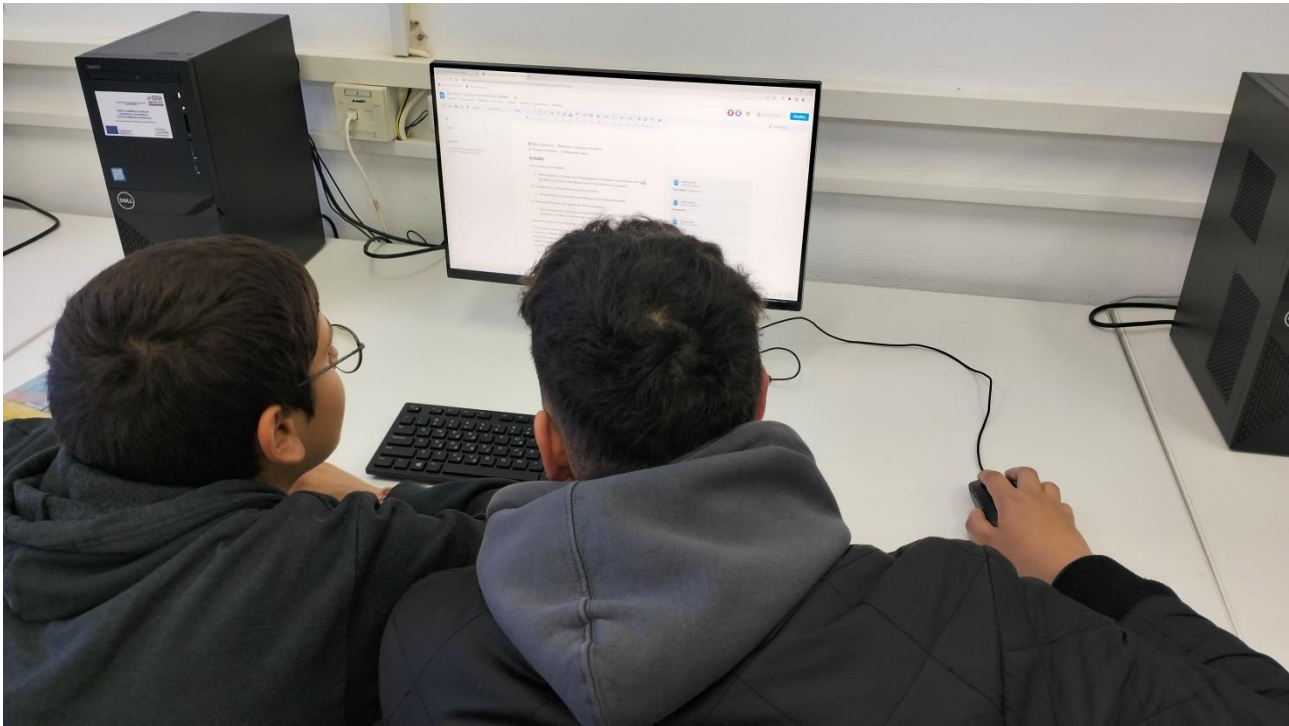

δ) Η ευσέβεια του ελληνικού λαού προς τη Θεοτόκο

Η ευσεβεια και η αγαπη για την Θεοτοκο ειναι μεγαλη . Δεν υπαρχει σπιτι χριστιανικο που να μην εχει καποια εικονα της. Ειναι η γεφυρα που ενωνει τους ανθρωπους προς τον ουρανο

2. Ποιες γιορτές της Θεοτόκου τη συνδέουν με την Ελληνική Ιστορία; (Διαβάστε τη σελίδα 5 στο [Βιβλίο Α' Λυκείου](#)).

Σε όλες τις σκληρές δοκιμασίες που υπέστη το Έθνος μας, η 94 ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' Παναγία αποτελούσε το καταφύγιο και την ελπίδα των πιστών. Η γιορτή της Αγίας Σκέπης (28 Οκτωβρίου) και η γιορτή των Ενόπλων Δυνάμεων (15 Αυγούστου, Κοίμηση της Θεοτόκου - βύθιση του πολεμικού «Έλλη» στην Τήνο το 1940) συνδέουν το πρόσωπο της Θεοτόκου με την ελληνική ιστορία και τονίζουν την ευσέβεια και την αγάπη του ελληνικού λαού προς το πρόσωπό της.

γ) Η θέση της Θεοτόκου στο σχέδιο της θείας οικονομίας

3. Να συμπληρώσετε τα κενά με τις κατάλληλες λέξεις από τον παρακάτω κατάλογο. Σε κάθε κενό αντιστοιχεί μια λέξη.

(μεσίτρια / αγιότητα / συνεργασία / ανθρώπινο / μητέρα)

Ο Θεός για τη σάρκωσή του ζήτησε την ανθρώπινη συνεργασία. Η Θεοτόκος σ' αυτό το γεγονός, εκπροσωπεί το ανθρώπινο γένος. Γι' αυτό και μετά από την Κοίμησή της παραμένει μεσίτρια μεταξύ Θεού και ανθρώπων. Ο όρος «Παναγία» εκφράζει την πλήρη αγιότητα της Θεοτόκου, γιατί είναι η μητέρα του Θεού.

4. Τι αφορά το σχέδιο της θείας οικονομίας και ποια η συμβολή της Θεοτόκου στην πραγματοποίησή του; Διαβάστε σχετικά στο σύνδεσμο στις σελίδες 5-6 του βιβλίου σας.

Το σχέδιο της θείας οικονομίας αφορά τη σωτηρία του ανθρωπίνου γένους. Ο Θεός «οικονόμησε», δηλαδή σχεδίασε και πραγματοποίησε τη σωτηρία του ανθρώπου. Στο απολυτικό του Ευαγγελισμού τονίζεται ότι το γεγονός αυτό αποτελεί τη «φάνερωση του μυστηρίου που υπήρχε πριν από αιώνες». Αρχίζει, επομένως, η πραγματοποίηση του σχεδίου που είχε αναγγείλει ο Θεός αμέσως μετά την πτώση των πρωτοπλάστων: ότι ο Υιός του Θεού θα γίνει άνθρωπος, ώστε με το Πάθος και την Ανάστασή του να σώσει τον άνθρωπο και να τον οδηγήσει πάλι στον Παράδεισο. Είναι φανερό ότι, χωρίς τη συμβολή της Θεοτόκου, το σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία του ανθρώπου θα ήταν αδύνατο να πραγματοποιηθεί. Ο Θεός για να σαρκωθεί

ζήτησε την ανθρώπινη συνεργασία. Και η Θεοτόκος, εκπροσωπώντας το ανθρώπινο γένος, είπε το μεγάλο «ναι». Γι' αυτό και οι πιστοί θεωρούν ότι η Παναγία, ακόμη και κατά το γεγονός της Κοίμησής της, παραμένει πάντοτε η «γέφυρα» και η μεσίτρια μεταξύ Θεού και ανθρώπων.

2^η Διδακτική ώρα

δ) Η ευσέβεια του ελληνικού λαού προς τη Θεοτόκο

1. Αναζητήστε μια εικόνα [βυζαντινής](#) και μιας [αναγεννησιακής](#) τεχνοτροπίας σχετικά με την Παναγία, ανεβάστε την στο έγγραφο και σχολιάστε τις διαφορές που παρατηρείτε.

Παναγία Οδηγήτρια

Raphael, The Sistine Madonna 1513-14

Η συγκεκριμένη βυζαντινή εικόνα της Οδηγήτριας δηλώνει τον καθοδηγητικό ρόλο της Παναγίας στη ζωή των πιστών καθώς δείχνει με το δεξί χέρι τον Χριστό, που τον κρατάει τρυφερά στη μητρική αγκαλιά της, ως τη μοναδική σωτηρία. Η Παναγία είναι ήρεμη, σοβαρή, επίσημη, καταδεχτική και καλωσυνάτη, με το χέρι της σε στάση δεήσεως αλλά και δείξεως συγχρόνως, τυλιγμένη στο μαφόριό Της με τα χρυσά κρόσια σαν βασίλισσα. Ο Χριστός ζωγραφίζεται σαν τρίχρονο παιδί με έκφραση ώριμου άνδρα να ευλογεί, ενώ στο αριστερό του χέρι κρατάει ειλητάριο. Η εικόνα αυτή στολίζει το αριστερό μέρος της Ωραίας Πύλης των ναών, όπου σημαίνει τη μετοχή της Παναγίας στο μυστήριο της σωτηρίας του κόσμου.

Στη δυτική τεχνοτροπία (εικόνα δεξιά) κυριαρχεί ο ρεαλισμός και ο ανθρωπομορφισμός. Όλα ζωγραφίζονται όπως ακριβώς φαίνονται. Τα πρόσωπα είναι αμετουσίωτα και κοσμικά, πιστά αντίγραφα των μοντέλων που χρησιμοποίησε ο ζωγράφος. Τα ρούχα και τα χτενίσματα είναι σύγχρονα της εποχής του καλλιτέχνη (16^{ου} αι.). Ο θεάνθρωπος εικονίζεται ως γυμνό βρέφος.

Η Παναγία: Αναγεννησιακή τεχνοτροπία - Κλασική τεχνοτροπία - Βυζαντινή τεχνοτροπία

2. Πηγαίνετε στον σύνδεσμο του [Φωτόδεντρου](https://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/4445) <https://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/4445>. Η Παναγία με το Χριστό στην ανατολική τέχνη (συλλογή εικόνων). Διαβάστε τα προσωνύμια της Παναγίας και αναζητήστε [τοπικές παραδόσεις για την Παναγία από διάφορα μέρη της Ελλάδας](#).

Η Παναγία η «Σπηλιανή» στη Νίσυρο

Τα εννιάμερα της Παναγίας είναι έθιμο που διατηρείται αναλλοίωτο εδώ και 100 χρόνια στη Νίσυρο. Ξεκινά κάθε χρόνο στις 6 Αυγούστου. Πρωταγωνίστριες του εθίμου είναι οι μαυροντυμένες Νιαμερίτισσες γυναίκες, τις οποίες φιλοξενεί το μοναστήρι της Παναγίας της Σπηλιανής ακολουθώντας ένα αυστηρό πρόγραμμα νηστείας. Ακόμα, αυτές τις μέρες η καθεμιά δεσμεύεται να κάνει 300 μετάνοιες, γονατιστή μπροστά στην εικόνα της Παναγίας, ψέλνοντας το μοιρολόι της Μεγαλόχαρης, αλλά και αυτοσχέδιες παρακλήσεις. Παράλληλα, είναι υπεύθυνες για την καθαριότητα του χώρου και των ιερών σκευών. Ανήμερα της Παναγίας οι Νιαμερίτισσες κρατούν δίσκους με κόλλυβα και προπορεύονται της πομπής της λιτάνευσης της εικόνας από τους ιερείς, οι οποίοι την οδηγούν στο χωριό για να ευλογήσει το πανηγύρι. Οι γυναίκες αποσύρονται όταν ξεκινήσει το γλέντι με τον τοπικό χορό της «κούπας».

Παναγία Φιδούσα – Κεφαλονιά

Στη νότια Κεφαλονιά, κοντά στο χωριό Μαρκόπουλο, βρίσκεται ο ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Εκεί από τη γιορτή της Μεταμορφώσεως του Σωτήρα (6 Αυγούστου) εμφανίζονται μέσα και έξω από τον ναό μικρά φίδια. Είναι τα λεγόμενα «φίδια της Παναγίας». Στη θέση αυτή, σύμφωνα με τη παράδοση, υπήρχε ένα παλιό μοναστήρι της Παναγίας, μεγάλο και πλούσιο. Όταν το μοναστήρι δέχτηκε επίθεση από πειρατές οι καλόγριες για να μην πέσουν στα χέρια τους παρακάλεσαν την Παναγία να τις κάνει πουλιά, ή φίδια. Έτσι, σαν φίδια, ιερά πλέον, γυρίζουν κάθε χρόνο στις αρχές του Αυγούστου και όσο περνούν οι μέρες πληθαίνουν. Την παραμονή της Κοιμήσεως «πλημμυρίζουν» τον ναό και λέγεται ότι φέρνουν καλή τύχη στο νησί και σε όσους τα αγγίζουν. Σύμφωνα με την παράδοση αν κάποια χρονιά τα φίδια δεν παρουσιασθούν, είναι κακό σημάδι. Αυτό συνέβη το 1940 και το 1953, όταν το νησί δοκιμάστηκε από τους σεισμούς. Η λαϊκή

μουσική παράδοση της Κεφαλονιάς έχει μάλιστα ένα πασίγνωστο δίστιχο για την Παναγία Φιδούσα: Τα φίδια από το Μαρκόπουλο καλαίνω να με φάνε
Μα κείνα είναι της Παναγιάς και με χαϊδολογάνε

3. *Γιατί νομίζετε ότι η Παναγία είναι τόσο αγαπητή στον ελληνικό λαό; (Διαβάστε τη σελίδα 5 στο [Βιβλίο Α' Λυκείου](#)).*

Ο ελληνικός λαός σέβεται, αγαπά και τιμά την Παναγία. Αισθάνεται την παρουσία και τη βοήθεια της Θεοτόκου στη ζωή του σε τέτοιο βαθμό, ώστε να της αποδίδει περίπου εφτακόσιες επωνυμίες, όπως Μεγαλόχαρη, Γιάτρισσα, Γρηγορούσα, Ελευθερώτρια, Προυσιώτισσα, Εκατονταφυλιανή (Καταπολιανή), Πλατυτέρα, Ελεούσα, Οδηγήτρια, Φανερωμένη, Γλυκοφιλούσα κ.ά. Προσκυνά τη χάρη της με δάκρυα, με συντριβή και με πόνο, εναποθέτοντας στη μεσιτεία της την ελπίδα του. Σε όλες τις σκληρές δοκιμασίες που υπέστη το Έθνος μας, η Παναγία αποτελούσε το καταφύγιο και την ελπίδα των πιστών. Ακόμη, υπάρχουν πολλές λαϊκές παραδόσεις, συνδεδεμένες με την Παναγία. Η επίκληση του ονόματός της έρχεται αυθόρμητα πολλές φορές στα χείλη των πιστών και η μορφή της αποπνέει μητρική στοργή και φροντίδα.

[Αξιολόγηση](#)

Πηγές:

1. [Σχολικό Βιβλίο Α Λυκείου](#) σελίδα 5
2. Έγγραφο [Google docs](#)
3. [Quizizz](#)
4. Φωτόδεντρο <https://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/4445>
5. Φωτόδεντρο [Η Παναγία με τον Χριστό \(δυτική τεχνοτροπία\)](#)
6. [Βιβλίο Α Λυκείου](#), σελίδες 90-95
7. [Οι Παναγίες του κόσμου](#)
8. [Τῆ ὑπερμάχῳ – Κοντάκιο Ακαθίστου Ὑμνου](#)
9. [Η Παναγία στην τέχνη](#)
10. [Η Θεοτόκος στη Βυζαντινή Τέχνη](#)
11. [Εικόνες Υπεραγίας Θεοτόκου](#)
12. [Παναγία Φιδούσα](#)
13. [Έθιμα της Παναγίας σε όλη την Ελλάδα](#)